

УДК 657.1

JEL Classification: M41, M11

DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.201906103>

В.С. МИКУЛЬСЬКИЙ, аспірант*

Трансформація професії бухгалтера в умовах диджиталізації управління

Мета статті - дослідити тенденції впливу диджиталізації на управління підприємством, розкрити стан автоматизації обліку та його управлінського сегмента, а також розглянути подальші перспективи розвитку професії бухгалтера в умовах диджиталізації управління.

Методика дослідження. Використано емпіричний метод, із здійсненням наступних операцій: спостереження, вимірювання, моделювання та прогнозування; загальнонаукові методи аналізу і синтезу, із застосуванням історичного та логічного підходів.

Результати дослідження. Розкрито сутність і тенденції процесів диджиталізації, наведено перелік існуючого програмного забезпечення, що використовується у бухгалтерському обліку в межах диджиталізації, розглянуто стан автоматизації обліку та спрогнозовано перспективи розвитку професії бухгалтера в умовах диджиталізації управління.

Елементи наукової новизни. Наведено авторську пропозицію щодо еволюції цифрової форми обліку починаючи з «віртуального періоду» (з 2013 р. по наш час), вивчено ринок бухгалтерського програмного забезпечення та визначено стан автоматизації процесів бухгалтерського обліку та його управлінського сегмента. Узагальнено тенденції щодо трансформації професії бухгалтера в умовах диджиталізації управління.

Практична значущість. Обґрунтовано пропозиції щодо зміни пріоритетів у веденні бухгалтерського обліку та необхідності використання сучасних методів у діяльності господарюючих суб'єктів. При розвитку процесів диджиталізації виявлено корисність використання інформаційних систем та спеціалізованого програмного забезпечення при сучасних тенденціях до диджиталізації економіки. Табл.: 1. Рис.: 2. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: диджиталізація; диджиталізація управління; програмне забезпечення; бухгалтерські інформаційні системи; професія бухгалтер; облік; автоматизація обліку; автоматизація управління.

Микульський В'ячеслав Станіславович – аспірант відділу обліку та оподаткування, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» (м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10)

E-mail: slavon1mol@gmail.com

Постановка проблеми. Процеси диджиталізації проникли майже в усі сфери нашого життя. Вплив інформаційних технологій на розвиток людства неможливо переоцінити. За допомогою диджиталізації більша частина оточуючих нас процесів перейшла у цифровий формат і виступає невід'ємним компонентом інформаційного потоку, який активно розвивається та впроваджується в усі сфери життя.

Досвід розвинених країн переконує, що активний розвиток і впровадження диджитал-технологій у повсякденне життя становить одну з важливих умов набуття стійкої та прогресивної економіки. Він дозволяє знизити витрати людських ресурсів, грошових коштів та часу. Диджиталізація має гло-

бальний характер і являє собою невід'ємну частину ланцюга розвитку технологій, суспільства та взагалі процесів життя людини, які вже практично автоматизовані. Наразі понад 80% професій пов'язані з роботою на комп'ютері або з використанням комп'ютерних й інформаційних технологій і можуть або зникнути, або перейти у дещо інший формат.

Саме ці тенденції диджиталізації стають запорукою трансформації професії бухгалтера у найближчому періоді та потребують більш детального дослідження з метою розуміння таких трансформаційних змін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання автоматизації обліку на підприємствах та у сільському господарстві, а також питання розвитку професії бухгалтера в контексті диджиталізації управління розглядалися багатьма відомими науковцями, серед яких В.М. Жук [2], М.Ф. Кропивко [6],

* Науковий керівник – Ю.С. Бездушна, кандидат економічних наук, старший науковий співробітник.

© В.С. Микульський, 2019

М.П. Павлюковець [9], В.О. Осмятченко [8], С.В. Івахненко [3, 4], Л.А. Поливана [10] та ін.

Мета статті - дослідити тенденції впливу диджиталізації на управління підприємством, розкрити стан автоматизації обліку та його управлінського сегмента, а також розглянути подальші перспективи розвитку професії бухгалтера в умовах диджиталізації управління.

Методологія дослідження. Дослідження сучасного стану прогресу диджиталізації було проведено на основі статистичного методу та методу аналізу. Розвиток цифрової економіки зумовлює поліпшення методологічних засад з автоматизованого ведення обліку і створює підґрунтя для подальшого вивчення впливу процесу диджиталізації на облікову складову та на розвиток професії бухгалтера.

Виклад основних результатів дослідження. Питання автоматизації бухгалтерського обліку та вибору програмного забезпечення (далі - ПЗ) залишається вкрай актуальним. Його важливість зумовлена великою кількістю такого програмного забезпечення. Особливо гостро це питання постало у 2017 р., коли було прийнято та опубліковано Указ Президента України № 133/2017 "Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 28 квітня 2017 року Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)", в якому серед іншого був заборонений для використання в Україні пакет програмного забезпечення «1С: Підприємство» та його різновиди [12].

Це викликало тривогу серед працівників облікових служб, адже вказане програмне

забезпечення використовувалося практично у кожному підприємстві. Постала необхідність пошуку аналогів, які могли б забезпечити подібний функціонал, як і в популярного 1С. Окрім того, більша частина українських закладів вищої освіти при підготовці кадрів облікового напрямлення мають у своїй навчальній програмі обов'язкове вивчення методів роботи у 1С, а подібна зміна програмного забезпечення призвела до необхідності вивчення інших програм, що зумовило значні витрати часу та матеріальних ресурсів.

Уже досвідчені бухгалтери, що мають навички роботи у 1С, повинні також витратити час на перенавчання та освоєння нової програми. І це при тому, що вже існуючі інформаційні бази необхідно було переносити до нового ПЗ. Але цей процес досить складний, особливо якщо підприємства великі, з багатьма підрозділами, де самі інформаційні бази можуть сягати розміру в десятки гігабайт. Бухгалтерія стикнулася з конфліктом між програмним забезпеченням, який полягає у їх несумісності, що призводить до некоректного відображення інформації.

Альтернатив програмного забезпечення, яке дозволяє полегшити ведення бухгалтерського обліку на ринку, існує досить багато, щороку створюються щонайменше з десятків нових пакетів. Оновлюються та доопрацьовуються вже діючі програми, а також значна частина програмного забезпечення потрапляє до нас із-за кордону, де сектор автоматизації обліку вже на декілька кроків попереду від існуючого в Україні. Наразі програмного забезпечення існує понад 50 видів (табл.).

Наявне програмне забезпечення із ведення бухгалтерського обліку

№	Назва програми	№	Назва програми	№	Назва програми
1	1С: Підприємство	19	Фінолог	37	Домашня бухгалтерія Lite
2	«Парус 4.х»	20	PeopleSoft	38	Великий птах
3	«SAP»	21	«Акцент»	39	JD Edwards
4	Oracle	22	«STEKAS»	40	Майстер:Бухгалтерія
5	БЭСТ	23	«Scala»	41	Бухгалтерія Он-лайн від ПриватБанку
6	«SQL»	24	«Компас Гігант»)	42	«Хені-Бух»
7	Дебет Плюс	25	«Platinum»	43	«Crystal Finance Millennium»
8	«Галактика»	26	«Axapta»	44	Платформа «FIT-Бюджет»
9	Seeneco	27	«Navision Attain»	45	ПЗ «Інфо-Підприємство»
10	Baan	28	«R/3»	46	«Інфо-Бухгалтер»
11	«Інфософт»	29	TradeMaster	47	«АБ ОФІС»
12	ДІАСОФТ	30	Rewizor GT	48	Сервіс Web3vim
13	Інталев	31	«ABACUS»	49	ПК Універсал

14	Ай-Ті (комплекс пз «БОС»)	32	«Турбо-Бухгалтер»	50	УкрБланк
15	«Cognitive Technologies LTD»	33	«Інфін-Бухгалтерія»	51	УкрСклад
16	«R-style software lab»	34	Бухгалтерські документи 2.2	52	УкрЗарплата
17	Інтелект сервіс	35	iFin - онлайн бухгалтерія	53	Програма для малого та середнього бізнесу, «Предприниматель 4»
18	«Омега»	36	Діловод	54	Інше

Джерело: Розробка автора на основі дослідження ринку бухгалтерського програмного забезпечення.

Кожна програма дозволяє використовувати свої переваги у певній окремій сфері або в цілому, обіцяє підтримку роботи від досвідчених програмістів 24/7, інтуїтивно зрозумілий інтерфейс та інколи, просто для початку роботи, необхідна звичайна наявність доступу до мережі інтернет, без встановлювання ПЗ фізично на комп'ютер. Тут використовуються хмарні технології, а додатковими перевагами є простота та доступність для користувача будь-якого рівня.

Можливості такого бухгалтерського програмного забезпечення не поступаються перед найбільшими зарубіжними виробниками облікових ERP-систем і дозволяють працювати з первинними документами, оптимізуючи ведення:

- обліку отриманих накладних, актів послуг, рахунків та ін.;
- створення реєстру фінансових зобов'язань для подання в органи держслужб;
- створення платіжних доручень та реєстру платіжних доручень;
- обробка в обліку отриманих виписок;
- облік розрахунків із підзвітними особами [4].

Важливу роль на підприємстві відіграють договори, їх правильне оформлення, структура та наявність усіх необхідних реквізитів. Вказане програмне забезпечення дозволяє полегшити роботу з договорами, а це: автоматичне введення договорів у програму; складання реєстрів юридичних зобов'язань для органів державного контролю; формування файлів для автоматичного завантаження договорів та змін до них на портал e-дата; контроль та аналіз виконання договорів [5].

На будь-якому підприємстві значима робота із заробітною платою та відповідними податками. Існуюче ПЗ надає можливість не лише автоматизувати розрахунок нарахувань та утримань із зарплати, а й дозволяє вести штатний розпис в електронному ви-

гляді, має блок, де розміщені накази по кадрах з автоматичною нумерацією або з ручним редагуванням, автоматизує ведення обліку робочого часу та табеля обліку робочого часу, в перспективі введення автоматизації розрахунку середньої заробітної плати для виплати відпускних, лікарняних, оплати днів відрадження тощо.

Важливими автоматизованими на сьогодні функціями, які здатні оптимізувати ведення бухгалтерського обліку, є автоматичне формування меморіальних ордерів; автоматичне формування Головної книги; автоматичне формування карток і книг аналітичного обліку; облік матеріальних активів та запасів; облік капітальних інвестицій; введення в експлуатацію активів; облік МШП на складі та в експлуатації (кількісний облік); зручні обігові відомості ТМЦ по місцях зберігання/експлуатації та матеріально відповідальних особах.

Розроблені програми дозволяють автоматично, на основі введених даних, заповнювати декларації по єдиному податку, податку на додану вартість, звітність з праці про єдиний соціальний внесок, військовий збір та податок на доходи фізичних осіб, декларації з прибутку та виконувати багато інших операцій. Бухгалтеру залишається лише проконтролювати присутність усіх необхідних документів, реквізитів та операцій, а далі фактично все виконує програма.

Отже, із зростанням усебічної автоматизації облікового процесу на суб'єктах господарювання набуває поширення бухгалтерське програмне забезпечення. Разом із тим значно нижчий рівень автоматизації управлінського обліку. Управлінський облік вкрай важливий в управлінні підприємством, адже з метою прийняття ефективних управлінських рішень компанії впроваджують саме управлінський облік як систему, що веде облік даних про стан діяльності підприємства, дозволяє аналізувати та контролювати

тенденції його розвитку. Наскільки об'єктивною буде база для управлінських рішень визначається логікою, що закладається при побудові системи управлінського обліку: чим коректніше відображаються та аналізуються зібрані дані, тим ефективнішими будуть управлінські рішення.

Програмне забезпечення, що існує на ринку, теоретично повинно дозволяти задовольняти потреби управлінського апарату в накопиченні та передачі інформації з метою прийняття управлінських рішень. Але на практиці все дещо інакше. Серед наявного переліку програм лише декілька мають можливість формувати управлінську інформацію\звітність на основі зібраних даних (див. табл.).

Для науки важливе визначення місця процесів диджиталізації в розвитку обліку та його теорії. У цьому аспекті доцільно розглядати періодизацію розвитку форм бухгалтерського обліку в Україні. Зокрема М.П. Павлюковець наводить еволюцію форм

обліку, в умовах його автоматизації, за якою виділяє чотири етапи економічного розвитку, що вплинули на розвиток форм обліку:

1. Дореформений період (до 1999 р.).
2. Період реформ (1999-2007 рр.).
3. Період імплементації (2007-2013 рр.).
4. Віртуальний період (з 2013 р. по теперішній час) [9].

Кожен період характеризується певною тенденцією розвитку інформаційного забезпечення управління та зміни у формах ведення обліку. Наразі етап віртуального періоду проходить певні трансформації та доповнюється новим відгалуженням, що характеризується диджиталізацією бухгалтерського та, відповідно, управлінського обліку (рис. 1). В Україні процеси диджиталізації поширюються й на державному рівні. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 рр. - це важливий комплексний крок у розвитку цифрової економіки в Україні.

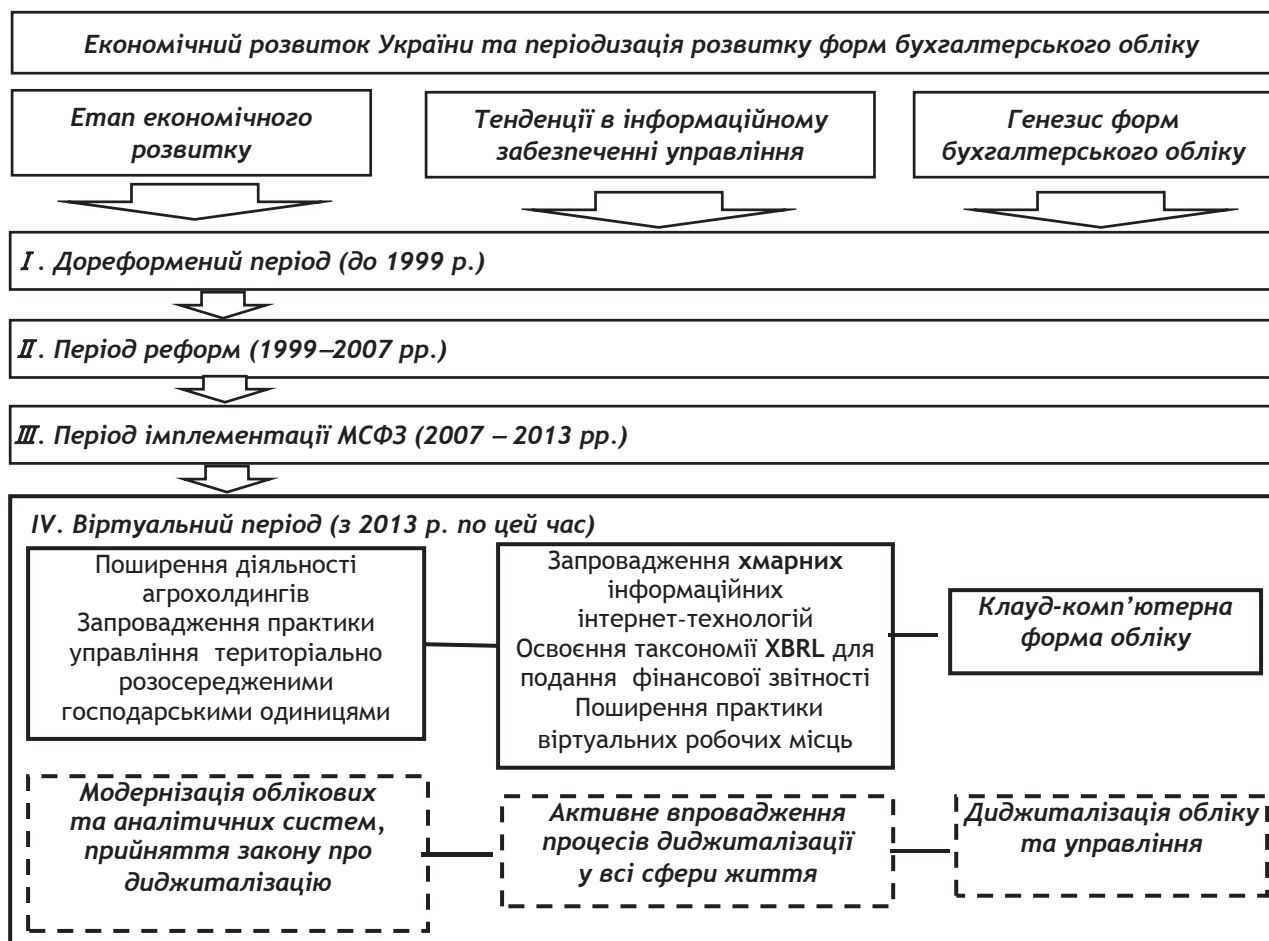

Рис. 1. Еволюція форм обліку відповідно до економічного та інформаційного розвитку України

«- - - -» – доповнено автором

Джерело: Розроблено на основі матеріалу [9].

Перші кроки до процесів диджиталізації вже зроблено. Про це свідчить диджиталізація роботи державних служб, контроль за державними фінансами, електронні аукціони, онлайн-послуги. Наразі понад 100 онлайн-послуг дають можливість отримання якісного сервісу без втручання людини.

На сьогодні вже 76% органів виконавчої влади розміщують дані на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних data.gov.ua; впроваджено понад 120 загальнодержавних е-послуг та 10 тис. он-лайн зареєстрованих підприємств. Щорічне зростання ІТ-сфери зафіксовано на рівні 22%; валова додана вартість у сфері ІКТ - 4,4% ВВП [7].

Україна увійшла в перелік Топ-30 країн із 115-ма у загальному рейтингу з відкритих даних Open Data Barometer за 2017 р.; посіла 43 місце із 126-ти у рейтингу найбільш інноваційних країн відповідно до Global Innovation Index 2018 (+7 позицій з 2017 р.).

В аналітичних матеріалах Світового Даоського економічного форуму було визначено перелік цифрових технологій, до яких відносять хмарні та мобільні технології, блокчейн, технології віртуалізації, ідентифікації, штучного інтелекту, біометричні технології, технології доповненої реальності, адитивні (3D-друк) і т.ін. Звісно, фундаментальна і прикладна наука, підприємці-інноватори, стартап-спільнота більшою мірою фокусуються на створенні технологій та продуктів, однак використання технологій бізнесом, індустріями, інфраструктурами, державою, громадянами — саме тут «живе» цифрова економіка та її безпосередні користувачі [1].

Отже, в умовах інформаційного прогресу і розвитку процесів диджиталізації існує необхідність подальшого розвитку теорії та методології обліку, зокрема її управлінського сегмента. Наявна потреба у створенні уніфікованого програмного забезпечення, яке б дозволяло обробляти усі масиви бухгалтерської інформації, починаючи від первинної документації і закінчуючи створенням звітів не лише для зовнішніх користувачів фінансової інформації господарюючого суб'єкта, а й для управлінського апарату. При цьому для останніх такі звіти мають бути зручними для розуміння та планування вигляді. Оптимально, аби вони могли надати певні поради з оптимізації, базовані на статистичному дослідженні поточного ринку, для відповіді на питання - який з видів

діяльності забезпечує більше вигід, у що доцільніше інвестувати на даному етапі виробництва, а що слід призупинити. Наразі диджиталізація та все, що пов'язано з нею, звучить досить футуристично, існує певне скептичне ставлення до такого процесу саме в обліковій науці. Але за цим майбутнє професії. У часи Луки Пачолі ніхто навіть і подумати не міг, що облік буде вестися в електронному вигляді, що гроші можуть не мати фізичної форми (електронні розрахунки), а його «Трактат про обчислення та записи» (Tractatus de computis et scripturis) стане першоджерелом для розвитку бухгалтерського обліку.

У бухгалтерському обліку за його класичним трактуванням виділяють шість процесів - виявлення, вимірювання, реєстрація накопичення, узагальнення, зберігання та передача інформації про діяльність підприємства зовнішнім і внутрішнім користувачам для прийняття рішень [11]. Наразі усі вони повністю або частково автоматизовані (рис. 2).

Таким чином, нині більша частина процесів бухгалтерського обліку автоматизована. Це підтверджує, що у близькому майбутньому професія бухгалтера еволюціонує, адже відпаде необхідність у ручному введенні інформації. Вже на сьогодні робота бухгалтера не зводиться до того, що більшість людей вважає професією бухгалтера, а саме рахувати на калькуляторі «дебет-кредит» і записувати це у паперові реєстри. Функція та призначення професії бухгалтера в умовах процесів диджиталізації поступово трансформується. Наразі розробляють нові опції й удосконалюють старі, вносячи новизну та полегшуючи роботу з інформацією. Із плином часу суспільство стикнеться з ситуацією, коли бухгалтер буде більше ніж контролер, ніж оператор бухгалтерської інформації, що стежить за тим, аби автоматизований облік, який ведеться на підприємстві, відбувався у правильному руслі.

За стрімкого розвитку процесів диджиталізації багато хто вважає, що професія «бухгалтер» знаходиться на межі зникнення, але це не так. Наразі ще комп'ютери, програмне забезпечення та інформаційні системи не здатні самостійно виконувати більшу частину функцій бухгалтера, до яких входить заповнення податкових накладних, розрахунків-коригувань, а також подача звітності у так звані часи-пік, коли сервери державних контролюючих органів не здатні приймати

звітність через значне навантаження. Сучасний розвиток інформаційних технологій навіть через багато років не знищить старо-

давню професію «бухгалтер», а навпаки, роль бухгалтера значно зростає та зазнає змін [10].

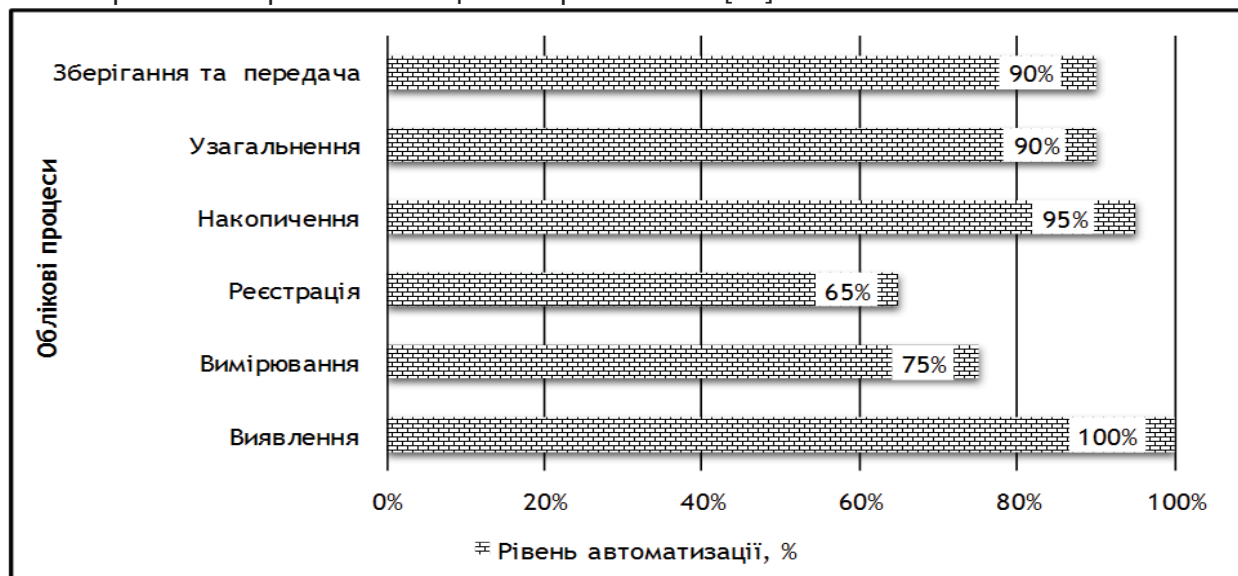

Рис. 2. Передумови трансформації професії бухгалтера в умовах диджиталізації управління

Джерело: Узагальнено автором на основі вивчення програм, які використовуються для ведення обліку на господарюючих суб'єктах.

Вектор розвитку професії бухгалтера описаний в Інституціональній теорії бухгалтерського обліку. Її фундатор - В.М. Жук, справедливо зазначає, що під впливом глобалізації бухгалтери усіх країн масово усвідомлюють нову місію власної професії, розвиваючи свій неформальний інститут і сприяючи керованості й довірі у світовому соціально-економічному просторі. Інституціональна теорія обліку пов'язує трансформацію професії з явищем так званого бухгалтерського інжинірингу. Ознакою «бухгалтерського інжинірингу» є застосування у його системі нових специфічних інструментів. На сьогодні фахівці налічують близько сотні видів інструментів інжинірингу, які доповнюють облік. Вони характеризуються використанням математичного апарату, специфічного програмного забезпечення, глибоко структурованих планів - рахунків, різних видів балансів, п'ятивимірних систем замість двовимірних і т.д. [2].

На нашу думку, бухгалтер стане своєрідним інформаційним аудитором, який стежитиме за тим, щоб на підприємстві у програмному забезпеченні все відбувалося за встановленою схемою, виправляючи рідкі за частотою прояву збої, неточності, помилки, переглядаючи доцільність та правильність автоматично створених звітів, вносячи корективи у такі звіти за необхідності. Це не

означає, що з повною автоматизацією обліку потреба у професії бухгалтера зведеться до мінімуму чи зовсім зникне. Професія бухгалтера зазнає трансформації в інформаційного аудитора, стане відповідальнішою та набуде інших можливостей. Для досконалого ведення обліку слід володіти ситуацією загалом, що й дозволить повною мірою здійснювати та слідувати усім принципам бухгалтерського обліку - обачності, повного висвітлення, автономності, послідовності, безперервності нарахування та відповідності доходів і витрат, превалювання сутності над формою, історичній (фактичній) собівартості, єдиного грошового вимірника та періодичності.

Висновки. Сучасні процеси диджиталізації характеризуються високою автоматизацією як обліку окремо, так і процесів управління підприємством у цілому. Наразі на ринку спеціалізованого бухгалтерського програмного забезпечення пропонується понад п'ятдесят видів програмного забезпечення. Незважаючи на зростаючий функціонал, ПЗ усе ще не здатне повністю задовольнити потреби бухгалтерів та управлінського апарату підприємства. При цьому функції, що виконуються, дозволяють зменшити витрати часу на введення та обробку інформації, подання фінансової звітності.

Враховуючи вищезазначене, а також те, що більша частина облікових процесів наразі повністю або частково автоматизовані, спираючись на прогнози, викладені в інституційній теорії бухгалтерського обліку, тенденції трансформації професії бухгалтера

Список бібліографічних посилань

1. Валерій Фішук. «Диджиталізація - це лише початок». Інтерв'ю. Газета «День». URL : <https://m.day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/didzhytalizaciya-ce-lyshe-pochatok>.
2. Жук В. М. Розвиток теорії бухгалтерського обліку: інституціональний аспект : монографія. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2018. 372 с.
3. Івахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку: історія, теорія, перспективи : монографія. Житомир : «АСА», 2001. 416 с.
4. Івахненко С. В. Упровадження програмного забезпечення обліку і контролю: потенційні переваги і реальні проблеми. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2007. № 2. С. 56-62.
5. Інформаційні системи і технології в економіці / за ред. В. С. Пономаренко. Київ : Академія. 2002. С. 73.
6. Кропивко М. Ф. Інформація в управлінні агропромисловим виробництвом : монографія. Київ : ННЦ «ІАЕ», 1997. 252 с.
7. Олександр Саєнко. Диджиталізація державного управління та інноваційні технології - найпотужніші інструменти подолання корупції. URL : <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/oleksandr-sayenko-didzhytalizaciya-derzhavnogo-upravlinnya-ta-innovacijni-tehnologiyi-najpotuzhnishi-instrumenti-podolannya-korupcii>.
8. Осмятченко В. О. Функції бухгалтерського обліку в умовах застосування інформаційних технологій. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економіка, управління та адміністрування*. 2010. Вип. № 2 (52). С. 163-166.
9. Павлюковець М. П. Розвиток бухгалтерського обліку сільськогосподарських підприємств в умовах інтернет-технологій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.00.09. Київ, 2014. 20 с.
10. Поливана Л. А. Зникнення професії бухгалтер з розвитком штучного інтелекту. *Економічні науки*. 2016. № 171. URL : <http://journals.uran.ua/index.php/wissn021/article/view/84042/79505>.
11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
12. Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 28 квітня 2017 року. «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» : Указ Президента України № 133/2017. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/1332017-21850>.

вкрай реальні. Формування наукових засад нового формату професії, на основі викладених й описаних тенденцій розвитку бухгалтерського обліку в умовах диджиталізації управління, є подальшим кроком у розвитку його теорії та методології.

References

1. Fishchuk, V. (n.d.). "Dydzhytalizatsiia - tse lyshe pochatok". Interview. [Digitalization is just the beginning. Interview]. *Hazeta "Den"*. Retrieved from: <https://m.day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/didzhytalizaciya-ce-lyshe-pochatok> [In Ukrainian].
2. Zhuk, V.M. (2018). *Rozvytok teorii bukhhalterskoho obliku: instytutsionalnyi aspekt : monohrafiia* [Development of a theory of accounting: Institutional aspect: monograph]. Kyiv: NNTs "IAE" [In Ukrainian].
3. Ivakhnenkov, S.V. (2001). *Informatsiini tekhnologii v orhanizatsii bukhhalterskoho obliku: istoriia, teoriia, perspektivy : monohrafiia* [Informational technology in organization of the accounting: history, theory, perspective: monograph]. Zhytomyr: "ASA" [In Ukrainian].
4. Ivakhnenkov, S.V. (2007). Uprovadzhenia prohramnoho zabezpechennia obliku i kontroliu: potentsiini perevahy i realni problemy [Implementation of accounting software and control: potential benefits and real problems]. *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, 2, pp. 56-62 [In Ukrainian].
5. Ponomarenko, V.S. (Ed.). (2002). *Informatsiini systemy i tekhnologii v ekonomitsi* [Information systems and technologies in Economics]. (p. 73). Kyiv: Akademiia [In Ukrainian].
6. Kropyvko, M.F. (1997). *Informatsiia v upravlinni ahro-promyslovym vyrobnytstvom : monohrafiia* [Information on the management of agro-industrial production: monograph]. Kyiv: NNTs "IAE" [In Ukrainian].
7. Saienko, O. (n.d.). Dydzhytalizatsiia derzhavnogo upravlinnia ta innovatsiini tekhnologii - naipotuzhnishi instrumenty podolannya koruptsii [Dignitaries of public administration and innovative technologies - the most powerful tools to overcome corruption]. *Government Portal*. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/oleksandr-sayenko-didzhytalizaciya-derzhavnogo-upravlinnya-ta-innovacijni-tehnologiyi-najpotuzhnishi-instrumenti-podolannya-korupcii> [In Ukrainian].
8. Osmiatchenko, V.O. (2010). Funktsii bukhhalterskoho obliku v umovakh zastosuvannia informatsiinykh tekhnologii [Functions of an accounting in the conditions of application of the informational technologies]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnogo tekhnolohichnoho universytetu. Seriia: ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, pp. 163-166 [In Ukrainian].
9. Pavliukovets, M.P. (2014). *Rozvytok bukhhalterskoho obliku silskohospodarskykh pidpriemstv v umovakh internet-tekhnologii* [Development of accounting of agricultural enterprises in the conditions of Internet technologies]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [In Ukrainian].
10. Polyvana, L.A. (2016). Znyknennia profesii bukhhalter z rozvytkom shtuchnoho intelektu [Disappearance of the profession is an accountant with the development of artificial intelligence]. *Ekonomichni nauky*, 171. Retrieved from: <http://journals.uran.ua/index.php/wissn021/article/view/84042/79505> [In Ukrainian].
11. Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini : Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 r. №996-KhIV [On accounting and financial reporting in Ukraine: Law of Ukraine dated 16.07.1999, №996-XIV]. *Zakon Rada*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> [In Ukrainian].
12. Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky ta oborony Ukrainy vid 28 kvitnia 2017 roku Pro zastosuvannia personalnykh spetsialnykh ekonomichnykh ta inshykh обмежувальних заходів (sanktsii) : Nakaz Prezidenta № 133/2017 [On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine dated 28.04.2017 On the application of personal special economic and other restrictive measures (sanctions): Decree of the President No. 133/2017]. *Official website of the President of Ukraine*. Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/documents/1332017-21850> [In Ukrainian].

Mykul'skyi V.S. Transformation of accounting profession in terms of management digitalization

The purpose of the article is to investigate tendencies of digitalization's influence on enterprise management, to reveal the state of automation of accounting and management segment, as well as to consider further prospects for the profession of an accountant in terms of digitalization processes.

Research methods. When writing the article, the empirical method was used, carrying out the following operations: observation, measurement, modelling, and forecasting. There were also used general scientific methods of analysis and synthesis, using historical and logical approaches.

Research results. Essence and tendencies of digitalization processes were explored, and a list of existing software used in the accounting within limits of digitalization was disclosed. The state of automation of accounting was outlined and development prospects of the profession of an accountant in conditions of control digitalization were predicted.

Elements of scientific novelty. Scientific novelty lies in the author's proposals on the evolution of a digital form of accounting in a "virtual period from 2013 to the present time" periodization of accounting forms. Market of accounting software was studied and the state of automation of accounting processes was determined. Tendencies for the transformation of an accountant's profession in conditions of digitalization and automation of accounting were formed.

Practical significance. Propositions on changing priorities in accounting and necessity of using modern methods in business entities were substantiated. With the development of digitization processes, usefulness of information systems and specialized software with the current trends in the economy of digitalization was revealed. *Tabl.: 1. Figs.: 2. Refs.: 12.*

Keywords: digitalization; digitalization management; software; accounting information systems; profession of an accountant; accounting; accounting automation; management automation.

Mykul'skyi Viacheslav Stanislavovych - postgraduate student of the accounting and taxation department, National Science Centre "Institute of Agrarian Economics" (10, Heroiv Oborony str., Kyiv)
E-mail: slavon1mol@gmail.com

Микульський В.С. Трансформація професії бухгалтера в умовах діджиталізації управління

Цель статьи - исследовать тенденции влияния диджитализации на управление предприятием, раскрыть состояние автоматизации учета и его управленческого сегмента, а также рассмотреть дальнейшие перспективы развития профессии бухгалтера в условиях диджитализации управления.

Методика исследования. Использованы эмпирический метод, с осуществлением следующих операций: наблюдение, измерение, моделирование и прогнозирование; общенаучные методы анализа и синтеза, с применением исторического и логического подходов.

Результаты исследования. Раскрыты сущность и тенденции процессов диджитализации, приведен перечень существующего программного обеспечения, используемого в бухгалтерском учете в пределах диджитализации, рассмотрено состояние автоматизации учета и спрогнозированы перспективы развития профессии бухгалтера в условиях диджитализации управления.

Элементы научной новизны. Приведено авторское предложение по эволюции цифровой формы учёта начиная с «виртуального периода (с 2013 г. по наше время), изучен рынок бухгалтерского программного обеспечения и определено состояние автоматизации процессов бухгалтерского учёта и его управленческого сегмента. Обобщены тенденции трансформации профессии бухгалтера в условиях диджитализации управления.

Практическая значимость. Обоснованы предложения по изменению приоритетов в ведении бухгалтерского учета и необходимости использования современных методов в деятельности хозяйствующих субъектов. При развитии процессов диджитализации обнаружена полезность использования информационных систем и специализированного программного обеспечения при современных тенденциях в диджитализации экономики. *Табл.: 1. Илл.: 2. Библиогр.: 12.*

Ключевые слова: диджитализация; диджитализация управления; программное обеспечение; бухгалтерские информационные системы; профессия бухгалтер; учёт; автоматизация учёта; автоматизация управления.

Микульський Вячеслав Станіславович - аспірант відділу учёта і налогообложення, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» (г. Київ, ул. Героїв Оборони, 10)
E-mail: slavon1mol@gmail.com

Стаття надійшла до редакції 17.05.2019 р.

Фахове рецензування: 22.05.2019 р.

Бібліографічний опис для цитування:

Микульський В. С. Трансформація професії бухгалтера в умовах диджиталізації управління. *Економіка АПК*. 2019. № 6. С. 103 – 110.

*